

ΜΩΣΑΪΚΑ

ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ ΑΓΑΠΗ

Πόσο, μικρούλ' Ἀγάπη μου, μικρούλα εἶσαι σιμά μου,
Σὺν παιγνιδιάρικο πουλί 'στὰ βρόχια τοῦ ἔρωτά μου'
Μὴ δὲν ἀπλώνουμε πανία καὶ πρῶμο ρίξει ἀγέρα
Καὶ χωρηστοῦμε βιαστικὰ καὶ ξανοιγοῦμε πέρα,

Δὲν εἶσαι πλιὸ ἢ μικρούλα μου : Τοῦ πέλαγου ἀπ' τὸ
[κῶμα
Σὺν γίγαντας ὀρθώνουσαι ποῦ μὲ βαρὺ ἕνα βῆμα
Βουὰ καὶ Κόμπους ὄρασκελῆς ὑψώνουσαι κι' ἀ-

Κι' ἀπάνου ὡς τὰ τετράψηλα τὰ οὐράνια μεγαλώνεις
'Ὡς ποῦ ἀγκαλιάζεις διὰ πλάτη τὰ γαλανὰ σου αἰθέρια,
Μέσ' στὶς χρυσὰς πλεξούδες σου κερφώνοντας τὰ στέρια...
Κι' ἀκόμη ἀκόμα ὑψώνουσαι καὶ πλειότερο πλαταίνεις
'Ὡς ποῦ ἕνας κόσμος γίνεσαι κι' ἐμπρός σου ὄλα μι-

Μονάχα ἐγὼ παντοσιναὶ στὴν κουραστὴ ἴδιος μένω
Θωρώντας σε ψηλότερο 'στὰ ζάρτια ἄμ' ἀνεβαίνω !

Μὰ σὺν γυρίζω μὲ καλὸ, πρὶν πιάσω τὰ κρογιάλι,
Μικρούλα εἶσαι 'στὰ χέρια μου, μικρὸ πουλάκι πάλι'
Καὶ τόρα, ἀγαπημένο μου ταϊράκι, συλλογούμαι,
Πῶς θὰ το κάνω νὰ γενῆς μικρή... σὲ χωριστοῦμε !

(Μίμηση) ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΠΕΡΗΦΑΝΟΙ

'Ένας γάτος καὶ μιὰ καπνοδόχα βγήκαν 'σ τὰ κε-
ραμίδια μιὰ βραδεία καὶ φλυαροῦσαν.

Μέσ' τὴν ψιλὴ κουδέντα τους, | νά, πρόβαλε καὶ τὸ
φεγγάρι! Ἀνέβηκε 'σ τὴ σκεπὴ καὶ στάθηκε σὰ νὰ
θελε ν' ἀκούσῃ τὸ νυχτερινὸ ξεφάντωμά τους.

Γιὰ καλωσύνη ἔκαμε πρῶτα νὰ φαντάξουν καλο-
χάραχτα 'σ τὸ φῶς του τ' ἀχνάρια τῆς καπνοδόχας
καὶ τοῦ γάτου, τὰ θολὰ πρωτύτερα.

Οἱ δύο αὐτοὶ κάτοικοι τοῦ κόσμου τῶν κερα-
μιδιῶν, βλέποντας τέτοιο φωτερόν περηλατικὴ
νὰ μπαίνῃ 'σ τὴ συντροφιά τους ἀπροσκάλεστος,
πειράχτηκαν. Ἐκαμαν ὁμῶς πῶς δὲ δίνουν προσοχὴ
'σ τὴν παρουσίαν του. Καὶ στολισμένοι μὲ τὸ φῶς
του, ξένο χάρισμα, περήφανοι κ' ἐρωτεμένο μὲ
τὴν ὀμορφιά τους, δανεϊκὴ ὀμορφιά, φυλάγονταν
νὰ δεῖξουν πῶς τὸν καταδέχονται τὸν ἔρημο, τὸ
σιωπηλὸ μοναχοπόρο. Δὲ γύριζαν μῆτε καὶ νὰ τὸν
κουττάξουν.

—Τί λόγο ἔχει τὸ ταξεῖδι αὐτεῖνοῦ 'σ τὰ δικὰ
μας κατατόπια ;

ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΔΗ

Η ΖΩΗ ΜΑΣ Κ' Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

Α'.

ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΑΣ

Σὲ μιὰ κοινωνία σὺν τῇ δικῇ μας, ποῦ τὸ βιβλί-
ο δὲν μονάχα δὲν πῆρεν ἀκόμα τὴ θέση του, παρὰ καὶ
μὲς τολμάει νὰ ξεπροβάλλει δειλὰ-δειλὰ—καὶ λέω
γιὰ τὸ βιβλίον τῆς δημιουργικῆς φιλολογίας—τὸ
περιοδικὸ τούτης ἢ ἐκείνης τῆς λογῆς ἔπρεπε νὰ
εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς πνευματικῆς ζωῆς μας, ὁ
δείχτης τῆς σκέψης μας καὶ τοῦ δρόμου μας

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ

ΣΤΑ ΚΙΟΣΚΙΑ

'Κάνει ἀδιάφορος ὁ γάτος τάχα. Κ' ἔτρυνε τ' ἀπαλὸ
τοῦ τρίχωμα 'σ τῆς καπνοδόχας το τομάρι.

—Τὰ κεραμίδια, εἶπε ἡ καπνοδόχα εἶναι (καὶ ξε-
ροτριφτικὴ κι' αὐτὴ 'σ τὸ γάτο) εἶναι δικό μας ἀνα-
φαίρετο βασίλειο, ποῦ μᾶς τὸ χάρισε, γιὰ τῆς δου-
λειῆς ποῦ κάνουμε, τὸ σπίτι.

— Κι' ἀλήθεια, τί θὰ γίνονταν χωρὶς ἐμᾶς τὸ
σπίτι !

— Ἄν ἐγώ, ἡ καπνοδόχα, δὲ ρουφούσα τὸν κα-
πνὸ, τί θὰ γίνονταν τὸ σπίτι; Φαντάσου ἕνα σπίτι
χωρὶς καπνοδόχα ! Σπίτι ἀφάνταστο !

— Κ' ἐγὼ ἂν, ἐγὼ ὁ γάτος, ἀψίνα τὰ ποντίκια
ν' ἀλωνίσουν μέσ' τὸ σπίτι; Τί θὰ γίνονταν; Κ'
ἐγὼ δὲν ξέρω !

Καὶ καμάρωσαν κ' οἱ δύο τὸν ἑαυτὸ τους 'σ τὴ
φεγγάρινν ἀντιλαμπή.

— Ἐσὺ τί δουλειὰ κάνεις; ρώτησαν τότε τὸ φεγ-
γάρι οἱ δύο φιλάρεσκοι.

— Τίποτα, εἶπε τὸ φεγγάρι. Σὰς ὀμορφαίνω.

Γύρισαν κ' εἶδαν, μ' ἀπειρία τὸ φεγγάρι. Νόμισαν
πῶς τοὺς περγελοῦσε, καθὼς ἦταν μὲ τὰ σκέλια
καθιστὸ πανώκορφα 'σ τὴ σκεπὴ. Κ' ἔβλεπε ἄλλοῦ
καὶ δὲν τοὺς πρόδεχε τώρα τὸ φεγγάρι. Αὐτὴ του ἡ
περηφάνεια ταπεινώσε πολὺ τὸ γάτο καὶ τὴν κα-
πνοδόχα.

ΙΠΑΝΟΣ ΚΑΛΟΘΕΟΣ

ΚΙ' ΑΛΛΟΣ ΑΠ' ΤΗ ΚΩ

«Νουμά» φίλη κάρα.

Φιλαδελφεὺς ὁ πατὴρ ἐποίησατο λόγον τερψιθύμιον
περὶ γλώττης, διατριβούμενος (εὐγγράφας ἤγουν διατριβὴν)
ἐν τῷ Καλαποθακείῳ ὄρετι. Καλὰ κἀγαθὰ ὁ ἀνὴρ φθέγγ-
εται, οὐ μὴν ἄλλὰ καὶ μνημόσυνον ποιεῖται τοῦ ἁει-
μνήστου ποιητικοῦ διαγωνίσματος, ὃ τῷ ἑαυτοῦ περικλε-
στάτῳ ὀνόματι ἐκοσμεῖτο· ἔλεξε δ' ὁ ἀνὴρ τοιαῦτα :

— Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγοισῖν περὶ τῶν κεκοιμένων ἵνα
μὴ λυπῆσθε ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ μὴ ἔχοντες νοῦν ὡς
κόκκον συνάπειας, καὶ ἀγνοοῦντες ὅτι κίχῳ κατὰ τῆς μι-
ξοβασιλείου ἐκρήρυθην, ἐπιτιμήσας δριμύτατα τοὺς τότε
εἰσηγητὰς τοῦμοῦ διαγωνίσματος, ὡς βραβεύσαντος ἔμμε-
τρα συνουλεύματα, Παλαμαῖα τε καὶ ἄλλα.

Καὶ οἱ ἀκηκοῦτες διεπράχθησαν εἰς γέλωτας.
Ἄσπασίος
ΕΥΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

στὴν πρόοδο τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης·
Ζοῦμε κ' ἐμεῖς σ' ἐποχὴ, ποῦ τὴ χαρακτηρίζει ἡ
κατάχτηση τοῦ ἡλεκτρισμοῦ κι' ὁ γυρισμὸς τῆς ζωῆς
σ' ἕναν κόσμον πραχτικὸ καὶ ὑλοκρατικὸ, σὲ περίοδο,
ποῦ ὁ ἀνθρώπος τραβιέται περισσότερο ἀπ' τὴ δύ-
ναμη τῆς ὕλης παρὰ ἀπὸ τὸ μαγνῆτη τῆς σκέψης
καὶ τῆς ιδέας ἐξ αἰτίας τοῦ ἀγῶνα τῆς ζωῆς, καὶ
το ἔθνος μας δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ τρέξει κι' αὐτό,
σύμφωνα μὲ κάποιον νόμον, ποῦ σφιχτοδένει τὴν ὑ-
παρξὴν τούτου τοῦ τόπου μ' ἐκείνου, τὸν ἴδιον κουρα-
στικὸ καὶ ξενευριστικὸ δρόμον, καὶ νὰ τὸν τρέχει
ὅσο τὸ καθημερινὸ ἀλλαγμὰ σ' ὄλα τὰ πράγματα τὸ
θέλει καὶ τὸ ζητάει. Μὰ μ' ὄλ' αὐτὰ, ἀκολουθών-
τας πάλαι τὸν ἀνίκητο φυσικὸ νόμον, δὲ μπορεῖ παρὰ
νὰ δεῖξει καὶ τὴν τέτοια ἢ τέτοια ζωὴ του στὴ
σφαίρα τῆς σκέψης καὶ στὸν κόσμον, ποῦ βασιλεύει τὸ
ξεμάκρυσμα ἀπὸ τὰ ταπεινὰ πάθη τῆς ζῆσης τοῦ
σήμερα κι' αὐριο.

Ὅσο εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τὴ σημερινὴ ζωὴ τὴν
κυβερνάει περισσότερο ἡ ὕλη παρὰ τὸ πνεῦμα, τόσο κι'
ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά εἶναι βεβαιο, πῶς κουρασμένο
τὸ πιὸ μέσον ἐγὼ μας ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀδιάκοπον καὶ
βάρβαρον πάλεμα ζητάει νὰ ξεφύγει καὶ ν' ἀνασάνει
σὲ κάποιον λιθαδί στολισμένο μὲ τὰ κρῖνα τῆς

ΣΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑΣ

ΜΥΘΟΣ

'Ὅλοι οἱ κακόσοιοι μαζέφτηκαν
Μιὰ μέρα σὲνα ξενοτόπι
Νὰ κάμουνε μαζὶ χωριό,
Κ' ἦταν ἐκεῖ καὶ λίγοι ἀθροῖποι
Καὶ μαῦτονοὺς τοὺς ἔβλεπε τὸ οἶο.

Σὰ λυσοασμένοι σκύλοι τοὺς ἐδίχονταν
Γιὰ νὰ τοὺς κάμουνε κομμάτια
Καὶ νὰπομείνουνε μονάχοι,
Εἶχανε, βλέπετε, κεσάτια
Καὶ δούλευαν γιὰ τὸ στομάχι.

'Ὡς τώρα δὲν τὸ καταφέρανε
Τὸ σχέδιο τους τὸ θαμαστό,
Μ' ὄλο ποῦ πάντα ψεφτοζοῦνε,
Μὰ σὺν πετύχουνε κι' αὐτό,
Καὶ μοναχοὶ τους σὰ βρεθοῦνε,

Μὴ βλέποντας μπροσιά τους τίποτε
Στὸν τάραχό τους τὸ μεγάλο,
Θὰ βγαίν' ἡ γλώσσα τους μιὰ πῆχη,
Καὶ τρώγοντας ἕνας τὸν ἄλλο
Δὲ θάπομείνῃ μῆτε νύχι.

ΕΠΙΜΥΘΙΟ

Καλοὶ μου μπεχλιβάνιδες,
Τὸν τραχανὰ στὴ στροφῶση
Τὸν ἔχετε καὶ βρέχεται,
Σαρανταπέντε Γιάννηδες
Κι' ἐνὸς κοκόρου γνώση
Κακόμοιροι δὲν ἔχετε.

Ο ΠΡΟΣΠΕΡΟΣ

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

- ΨΥΧΑΡΗ : Διαγωνισμὸς γιὰ τὴ γλῶσσα (1903)
— Μ. ΦΙΑΝΤΑ : Ἐνα γράμμα γιὰ τὸ Σολωμὸ κ' ἕνα
ποίημα.
— Ι. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ : Τὸ ἴσιο καὶ τὸ σωστό,
— ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ : Κύκλωψ (μετάφρ. Σίμου Μενάνδρου).
— ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣΕΣ : Οἱ κυρίες Βαλαωρίτη-Μαύρου.

φαντασίας καὶ τὰλλα πολύχρωμα λούλουδα τῆς ἠθι-
κῆς δημιουργίας. Καταντᾶμε ἀθελα καὶ χωρὶς νὰν
τὸ νοιώθουμε νὰ ζήτᾳμε τὸ φυσικὸ, ποῦ ἡ βαρει-
σπισμένη καὶ πολυπαθοῦσα ζωὴ μας τὸ διώχνει κ'
εἶναι στιγμῆς, ποῦ καὶ τὸ βλαστημάει. Καὶ τότες
τὸ ἐγὼ μας αὐτὸ γυρίζει στὴν πρώτη ζωὴ του κι'
ἀπ' τὸν πόθο ποῦχει νὰ ρουφήξει τὸ κάθε τι, ποῦ
νομίζει πῶς θὰν τὸ δροσίσει, ὅτι κι' ἂν βρεῖ μπρο-
στα του ἀρπάζει. Στὶς μεγάλες καὶ πολύχρονες κοι-
νωνίες αὐτὸ τὸ κάθε τι εἶναι γνώριμον ἀπάνου κάτου
καὶ τὸ ἠθικὸ του ξενομάτισμα εὐκόλα βρῖσκεται.
Μὰ σὲ μιὰ κοινωνία σὺν τῇ δικῇ μας, σ' ἕνα ἔθνος
ποῦ—μπορεῖ νὰ πεῖ κανένας— δὲν ἀπόχτησεν ἀκόμα
θετικὸ καὶ σταθερὸ τὸν ἔθνικὸ του χρωματισμὸ στὴ
σκέψη καὶ στὴν ἠθικὴ ζωὴ, αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολον
καὶ κάποτες κι' ἀδύνατον. Γιὰ τὴ ζήτηση καὶ τὴν
ἐξέταση ἐνὸς τέτοιου νόμου, γιὰ τὴν ἀπόδειξη, ποῦ
θὰ θελήσει ἕνα τέτοιο θεώρημα, θαρῶ πῶς καλῆ-
τερο ἀπὸ κάθε ἄλλο μέσον εἶναι τὰ περιοδικὰ μας.

Ἄφου ἡ φιλολογία μας, ἡ πιὸ σωστὰ γιὰ τὰ
ὄσα θὰ πῶ, ἡ φιλολογικὴ μας ζωὴ εἶναι ἀκόμα
ἀπροσδιόριστη καὶ δὲν ἔχει νὰ δεῖξει συγγραττητὴ
καὶ ξετελειωμένη δουλιὰ τέτοια; ἢ τέτοιας λογῆς,
ἀφου τὸ βιβλίον πλεῖν ἕναν ἀγῶνα ἀπειπιστικὸ μὲ
τὶς ἐφημερίδες κι' ὡς τὴν ὥρα πιὸ ἐπικίνδυνον γι'

**Ο „ΝΟΥΜΑΣ”,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΠΟΥΛΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς πλατείας Συντάγματος, Ὁμονοίας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλματρείου), Σταθμοῦ Ὑπογείου σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια).

Ὁ „ΝΟΥΜΑΣ” δέχεται ἀπὸ τίς ἐπαρχίες καὶ τριμήνους συνδρομητές, μὲ δύο δραχμὲς προπληρωτέες τὴν τριμηνία.

**ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΚΑΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ**

ὀρθόδοξος εἶναι ὁ κ. Λεβίδης. Κανέναν δὲν τοῦ τάρνιεται αὐτό. Μὰ εἶναι καὶ βουλευτής. Θέλουν δὲ νὰ ποῦν πῶς δὲν ἀφίνει νὰ τοῦ ξεφύγη καμμιά περίστασι πού μπορεῖ νὰ τοῦ χρησιμεύῃ γιὰ ρεκλάμα, ἔτσι γιὰ νὰ δείξῃ στὸν κοσμάκη, πῶς τάχα γιὰ ὅλα ἐνδιαφέρεται, πῶς ὁ λαὸς καλὰ κάνει καὶ τοῦχει ἐμπιστευτὴν στὰ χέρια του, τὴ τιμὴ του, τὴν παρουσία του καὶ τὴ θρησκεία του ἀκόμα.

Τέτοιοι εἶναι ὁ κύριος Νικολάκης καὶ τέτοιοι ἐφάνηκε καὶ πάλι ὅταν ἐξέσχισε μελοδραματικώτατα μέσα στὸ Πρωτοδικεῖο τὸ μεταφρασμένο Εὐαγγέλιο καὶ ζήτησε ἀμετάφραστο γιὰ νὰ ὀρκιστῆ.

Νὰ μὴ μᾶς παρεξηγήσετε. Δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε πῶς ὁ κ. Λεβίδης ἔπρεπε νὰ ὀρκιστῆ ἀπάνου στὸ μεταφρασμένο Εὐαγγέλιο. Θέλουμε νὰ ποῦμε γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον

ἀρνήθηκε νὰ ὀρκιστῆ, τὸν μελοδραματικό, τὸν δημαγωγικό, τὸν ραμπαγαδικὸ τρόπο, πού τίποτε ἄλλο δὲν ἀποδείχνει παρὰ μιὰ ἀχρευστάτη ἐκμετάλλευσι τοῦ ζητήματος τῆς ἡμέρας, τοῦ γλωσσομιστριωτικοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ κ. Λεβίδης δὲν εἶναι ἀπὸ κείνους πού μποροῦσε νὰ τὰφήσῃ ἀνεκμετάλλευστο.

Ζητηματικά ἐδημιούργησε κι' αὐτός. Ἰραφῆκανε δυὸ τρεῖς ἀραδοῦλες στὶς ἐφημερίδες. Τοῦ σφίξαν δυὸ τρεῖς ἐνθερμοὶ πατριῶτες τὸ χῆρι. Κ' ἔτσι ἔκαμε ὁ ἄνθρωπος τὴ δουλίτσα του, κ' ἔτσι θὰ μπορέσῃ πάλι μεθαύριο νὰ φωνάξῃ στοὺς φιλάτους ἐκλογεῖς ἀπὸ τὸ μπαλκόνι πῶς ἔκαμε τὸ καὶ τὸ γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τῆς θρησκείας καὶ τῆς γλώσσας μας τὴ βεβήλωσι.

Νὰ μᾶς συμπαθᾶτε πού τόσο ἀντιπατριωτικὰ μιλάμε, μὰ ἔτσι πρέπει νὰ μιλήσουμε, καὶ γιὰ τὸν κ. Λεβίδη μάλιστα, πού δὲν φαίνεται νὰ ἐπηρεάζεται τόσο ἀπὸ τοὺς τύπους ἀφοῦ, καθὼς μᾶς ἀποκάλυψε τὸ «Σκριπ» τῶρα καὶ δυὸ χρόνια, ὁ ἴδιος ὁ κ. Λεβίδης πού κεραυνοβαλαίει τοὺς βεβηλωτέες τῆς γλώσσας καὶ τῆς θρησκείας ἀπὸ τὸ μπαλκόνι του καὶ ξεσχίζει θεατρικώτατα τὰ μεταφρασμένα Εὐαγγέλια στὸ Πρωτοδικεῖο, ἐκουρέλιασε κ' ἐσατύρισε σὲ μιὰ φυλλάδα του τὰ ἅγια λείψανα κι' ἀπόδειξε πῶς εἶναι μωρία νὰ πιστεύουν οἱ χριστιανοὶ σ' αὐτά.

ΣΥΜΠΤΩΣΙ

μοναδική! Οὔτε παραγγελιὰ νὰ τὴν εἶχαμε! Τὴν Πέμπτη πού γλεντούσαν οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» μὲ τὴν περίφημη «Ἀντιγόνη» τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Πρωτοπαπᾶ, τῆς ὁποίας τὸν πρόλογο ἐκουρέλιασε κυριολεκτικῶς ὁ συνεργάτης μας Κώστας Παρορίτης καὶ τὸν ἀπόδειξε ἀσύντακτο, μωρό, γελοῖο, τὴν ἴδια μέρα κ' οἱ «Καιροὶ» ἐδημοσίευσαν μιὰ ἀηδεστάτη σάτυρα τοῦ κ. Γυμνασιάρχου γιὰ τὴν ἐθνικὴ μας γλώσσα.

Ἐνα μῆνα χρειάστηκε, καθὼς μᾶς ἐβεβαίωσαν οἱ «Καιροὶ» ὁ σοφὸς Γυμνασιάρχης νὰ μεταφράσῃ στὴν χυδαία γλώσσα ἕνα ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου, καὶ τὸ πιστεύουμε. Νὰ μᾶς πῆ ὅμως, τὸν παρακαλοῦμε, καὶ πόσους μῆνες ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ διαφθεῖρῃ μὲ τὰ σχόλιά του τὴν «Ἀντιγόνη» καὶ νὰ συγγράψῃ τὸν πρόλόγόν του τὸν ἀμίμητο.

αὐτὸ ἀπὸ κείνον, πού κάνει σ' ἄλλες χώρες, ἀφοῦ κ' οἱ φυλλάδες αὐτῆς τῆς πενιάρικης ἀναγκάστηκαν νὰ ζωώσουν μπροστὰ στὰ ἀναγνώματα τῶν ἐφημερίδων, δὲ μᾶς μένουν παρὰ τὰ περιοδικὰ γιὰ νὰ μᾶς δείξουν πῶς σκεφτόμαστε γιὰ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς τέχνης, πῶς δουλεύουμε γιὰ τὰ γράμματα καὶ ποιοὶ εἶναι ἴσα μὲ σήμερα οἱ καρποὶ τῆς δουλειᾶς μας αὐτῆς.

Πιὸ ἀληθινὴ βάση γιὰ νὰ ζεταστῆ κάθε ζήτημα, πού εἶναι σφιχτοδεμένο μὲ τὴ ζωὴν ἐνὸς λαοῦ, θάρω πῶς δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ψυχολογική. Ζητῶντας μέσα στὰ διάφορα σημεῖα, πού θὰ βρεῖ κανένας μπροστὰ του—ἐνῶ θὰ τραβᾶει ἡρεμα καὶ μὲ φωτισμένη συνείδησι καὶ δίκαια κρίσι στὴ μελέτη γιὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ θέμα, πού τὸ ἐπιποθέτησε πρῶτα καλὰ σὲ νοῦ του—τοὺς ψυχολογικοὺς νόμους καὶ τὴν ψυχολογικὴν δεσμὴν τῶν σημείων αὐτῶν, φτάνει πιὸ σταθερὰ στὴν ἀλήθεια καὶ στὸ δίκαιον χρωμάτισμα τοῦ καθετοῦ. Καὶ σὲ μιὰ τέτοια ζέτασι, σὰν αὐτὴ πού κατὰπιασα, ἡ ψυχολογικὴ ἀνάλυσι πρέπει νὰ γίνῃ τὸ κύριον σημάδι. Κι' ἀλήθεια τί δὲ μπορεῖ νὰ βγάλῃ κανένας ἀπὸ τὰ μύετρα φύλλα τῶν σημερινῶν περιοδικῶν γιὰ τὸ χαραχτήρα

τις ιδέες, τὴ σκέψῃ, τὴν ἠθικὴν βάση, τὴ κοινωνικὴν θέσι τοῦ Ἑλληνα, πού γράφει, καὶ τοῦ Ἑλληνα, πού διαβάζει! Κι' ἀκόμα μιὰ σύγκρισι ἀνάμεσα στὰ περιοδικὰ, πού βγαίνουν σήμερα ἢ βγήκαν ἔδω καὶ λίγα χρόνια, μ' ἐκεῖνα, πού ἐβγαίνον ἀλλοτεῖς μποροῦν νὰ μᾶς δώσουν τὴν πιὸ καθαρὴν εἰκόνα τῆς ζωῆς μας καὶ τῆς προόδου μας.

I. Σετᾶζοντας σήμερα κανέναν τὰ λιγοστὰ—εἶναι ἀλήθεια—περιοδικὰ, πού θέλουν νὰ δείξουν κάποια συστηματικὴ δουλιὰ καὶ νὰ χαράξουν σημάδια στὸ δρόμον τῆς πνευματικῆς ζωῆς μας, βρίσκει πολλές ἀφορμὲς γιὰ νὰ σκεφτεῖ καὶ γιὰ τὰ πιὸ γενικὰ πράγματα, πού ἔχουν σχέση βαθύτερη καὶ μὲ τὴν ἄλλη ζωὴ μας. Σὲ καθένα ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ μελετήσῃ τὴν πολὺτροπὴ φανέρωσι κάθε δοκιμῆς καὶ προσπάθειας, πού ὁ νοῦς τοῦ νεώτερου Ἑλληνα ἔκανε γιὰ νὰ φτάσῃ σὲ κάποιο ὄριον τῆς Τέχνης τῆς ἢ τῆς ἀληθινῆς ἢ τῆς ψεύτικης. Μπορεῖ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν γλήγορη ἢ τὴν ἀργοσχλεύτη σκέψῃ μιανῆς κοινωνίας, πού ἀκόμη δὲν εἶδειξε τί λογῆς εἶναι, μὰ καὶ γι' αὐτὸ εἶναι πιὸ κατὰλληλως γιὰ μελέτη.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, πῶς στὰ σημερινὰ περιοδικὰ

δὲν πιάνει ὁ καλότυχος νὰ διαβάσῃ γραμματικὴν καὶ συνταχτικὴν, παρὰ κάθεται καὶ χάνει τὸν καιρὸν του νὰ γράφῃ καράγκιόζικα πράματα;

Γι' αὐτὸ τραβᾶει καὶ τὸ λουρεὶ ἀπὸ τὸ Δημόσιον ταμεῖο;

ΤΗΣ „ΕΣΤΙΑΣ“

ἕνα φύλλον, τὸ ὅλλο τῆς περασμένης Τρίτης, θὰ μείνῃ ἀλησμόνητο, ἀφοῦ τὸ περίφημον Κατζίδομιστριωτικὸν ζήτημα μ' αὐτὸ τὸ φύλλον καὶ μόνο ἐμπήκε στὴ θέσι πού τᾶξίζε. στὴ θέσι τὴν σάτυρας καὶ τῆς παρωδίας.

Καὶ τὸ κύριον ἄρθρον τῆς «Ἐστίας» καὶ τὸ χρονογράφημα κι' ὅλες σχεδὸν οἱ πρῶτες σελίδες τῆς ἤτανε γραμμένες στὴν γλῶτταν τῶν προγόνων, ξεκαρδιστικώτατα μὰ καὶ σατυρικώτατα, ἔτσι γιὰ νὰ φανῇ πῶς ἔχουν δίκιο ὅσοι φωνάζουν ὅτι μόνο μὲ τὴν σάτυρα πρέπει νὰπαντήσῃ πιά κανεὶς στοὺς μεγαλοδασκάλους. ἀφοῦ οἱ ἴδιοι ἀπέκλεισαν τὴ σοβαρὴν κι' ἐπιστημονικὴν συζήτησι μὲ τοὺς τσαρλατανισμοὺς, τὶς συκοφαντίας καὶ τὰ δικολαβικὰ κάλπα πού μεταχειρίζονται.

Ἡ «Ἐστία» τῆς περασμένης Τρίτης τοὺς ἐτέλειωσε τοὺς δασκάλους. Μπράβο τῆς.

ΑΠΕΙΡΑ

συγχαρητήρια ἔλαβε ὁ κ. Μιστριώτης, καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ἡ «Ἀκρόπολις», ἀπὸ πλείστα μέλη ἐκλεκτὰ τῆς κοινωνίας μας διὰ τὴν ἀνδρικὴν του στάσιν εἰς τὸ γλωσσικὸν ζήτημα, καθ' ἑκάστην δὲ καταφθάνουσι συγχαρητήρια τηλεγραφήματα κ' ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν.

Σοβαρώτατα, βλέπετε, τὰ πράγματα. Χωρὶς ἄλλο εἰς προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ὁ κ. Μιστριώτης εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος ἀρχηγὸς τοῦ Δηλιγιαννικοῦ συνδυασμοῦ ἐν Ἀττικῇ.

Τὴν τιμητικωτάτην αὐτὴν θέσιν τὴν κατέκτησε μὲ τὴν γλώσσάν του—ἤγουν δηλαδὴ νὰ εἶποῦμε μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ ὁ ἀνὴρ.

ΟΥΤΕ ΤΥΜΠΑΝΟΚΡΟΥΣΙΕΣ

οὔτε προσκλητήρια, οὔτε φωνές, οὔτε τίποτα. Ἄπλῃ καὶ σεμνὰ, ὅπως κἀνουν ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ ἐπιστήμονες, μέσα στὸ μάθημά του μίλησε στοὺς φοιτητέες ὁ κ. Πολίτης γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα.

Καὶ μίλησε ὅχι σὰν δημαγωγός, ἀλλὰ σὰν ἄνθρωπος τίμιος καὶ σὰν ἐπιστήμονας σοβαρός, πού σέβεται καὶ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τοὺς ἀκρατάς του—σὰν ἄνθρωπος πού θέλει νὰ νοιῆξῃ τὰ ματια τῶν ἀκρατῶν πρὸς τῆς Ἐπιστήμης

μας δὲ βρίσκειται καθαρὸν ξεχώρισμα γιὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς σκέψῃ ἀπὸ τὸ καλλιτεχνικὸ αἶσθημα ὡς στὴ φιλοσοφικὴ ἀντίληψι τοῦ καθετοῦ ὅλα ρίχνονται ἀνακατωμένα, χωρὶς σειρὰ ἢ λόγο, ἀσυνείδητα τὶς πιὸ πολλές φορές. Τραβοῦν τὸ δρόμον τοὺς ὅλα χωρὶς νὰ ξέρουν καλὰ-καλὰ γιὰτί ἀναγκάζονται νὰ πάρουν τὸ δρόμον αὐτὸ καὶ χωρὶς νὰ γίνετα καμμιά ἐρώτησι πού θὰ κατασταλάξουν. Καὶ γιὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ζητήσουμε μέσα στὶς πολλές ἢ λίγες σελίδες τοῦ κειμένου περιοδικοῦ μιὰ ὀρισμένη καλλιτεχνικὴ ἀντίληψι, ἕνα ὀρισμένο φιλολογικὸν τόπον, ἕνα ὀρισμένο φιλοσοφικὸν σύστημα, μιὰ ὀρισμένη κριτικὴν ἐργασίαν. Μὰ μέσα στὴν ἀκαταστασίαν αὐτὴν μποροῦμε νὰ βροῦμε χίλια δυὸ ἄλλα σημάδια, πού νὰ μᾶς δείχνουν πῶς σκεφτεται ὁ Ἑλληνας πού γράφει καὶ πῶς ὁ Ἑλληνας πού διαβάζει. Μποροῦμε νὰ βροῦμε τοὺς λόγους καὶ τὶς ἀφορμὲς γιὰτί ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴν ἰδέαν δὲν ἔχει ἀκόμα ριζώσῃ μέσα στὴν ψυχὴν τοῦ νεώτερου Ἑλληνα καὶ γιὰτί δὲν ξέρει αὐτός τί νὰν τοῦ ἀρέσει καὶ τί ὄχι. Κι' ἀκόμα ποιοὶ εἶναι οἱ αἰτίαι τῆς κατὰστάσεως αὐτῆς.

(ἀκολουθεῖ)